

SLOVENEK.

Političen list za slovenski narod.

Po pošti prejemar velja:

Za celo leto . . . 10 gl. -- kr.
za pol leta . . . 5 " -- "
za četrť leta . . . 2 " 50 "

V administraciji velja:

Za celo leto . . . 8 gl. 40 kr.
za pol leta . . . 4 " 20 "
za četrť leta . . . 2 " 10 "

V Ljubljani na dom pošiljan velja 60 kr. več na leto.

Vredništvo je v Medijatovi hiši, štev. 15.

Izhaja po trikrat na teden in sicer v torek, četrtek in soboto.

Inserati se sprejemajo in velja tristoletna vrsta:

8 kr., če se tiska 1krat.

12 " " " " 2 "

15 " " " " 3 "

Pri večkratnem tiskanju se cena primeroma zmanjša.

Rokopisi

se ne vračajo, nefrankovana pisma se ne sprejemajo.

Naročnino prejema opravništvo (administracija) in ekspedicija na Dunajski cesti št. 15 v Medijatovi hiši, II. nadstropji.

Nemškutarska zagrizenost.

O slovesnih dneh, ki so veljali našim kranjskim vojaškim junakom, nismo hoteli v veselost vreči nobene besede graje ali britkosti, zdaj pa, ko nam je junake blapon zopet odpeljal, ko je v Ljubljani vse poleglo se in potihnilo, zdaj ne moremo si kaj, da ne bi spregovorili tudi svoje o marsikateri nedostojnosti in čudnem obnašanju naših zagrizencev pri tej priložnosti, pa tudi še prej.

Prva čudna prikazen, ki se pa ne dotika sprejema vojakov, je našega mestnega zbora nemčurska večina — zakaj, to vedo naši bralci iz poročila našega o zadnjem zboru te čudne skupščine. Po vsi Avstriji se oznanjuje zdaj mir in sprava med narodi, vsak pošten človek in prav Avstrijec gre ali bi vsaj rad šel pri tem ministru Taaffeju na roko, ker vsak misli, da ga je resnična volja, doseči to, kar si je zapisal na svoj prapor. Najprvi bi morali pri tem biti vsi c. kr. uradniki, kateri poznajo voljo svojega gospoda in se vsi po nji ravna, kajti slabo je gospodarstvo, kjer posli svojemu gospodu kljubujejo in ovirajo njegove namene.

Kaj bomo toraj mislili o grafu Taaffeju, če se, kar se je v ljubljanskem mestnem zboru ravnokar zgodilo, še višji c. kr. uradniki upajo glasovati zoper zaupnico ministerstvu Taaffejevemu, če mu tako izreko celo nezaupnico? Ali ni človek po takih čudnih prikaznih zapeljevan do slabe vere, kakor da bi ministerstva ne bila volja ali ne bi imelo moči izpeljati to, kar je obljubilo, da toraj vera v resnobaost njegovih namenov jame pešati pri nas? Z uradniki so glasovali pač še

drugi, ki so pa vsi svojo največo zaslonbo imeli do zdaj na vladi in ki bi, če jim ta odtegne svojo roko, padli nazaj v tisti „nič“, iz kterega jih je ravno vladna podpora povzdignila.

Prav ima toraj pražka „Politika“, da to zadevo na veliki zvon obesi, ker Taaffeju bi bilo prav lahko, take demonstracije zoper sebe in ministerstvo njegovo z enim mahom zadušiti in te razvajene ljudi ugnati v kozji rog. Res, da se svet ne trese in Avstrije stebri ne majó, če naši nemčurji, bodi si c. kr. uradniki ali drugi, demonstrirajo, vendar dajé to slabe izgledé drugim in kolikor toliko ruši vero v Taaffeja resnične namene. Dober župan ne trpi, da bi pijanci razgrajali po vasi, če tudi nič hudega ne store in se jih nihče ne boji.

Glasovanje zoper zaupnico grofa Hohenwarta v mestnem zboru ljubljanskem je pa dalje še jasn dokaz zagrizenosti in nespravljivosti naših nemčurjev. „Aut Caesar aut nihil — ali gospodar ali pa nič“ — to je njih načelo, oni hočejo biti nad nami, v eni vrsti z nami nikakor ne, če bi jim to pretilo, bi raje pobrali kopita in šli. To načelo je prav načelo Turka, ki hoče biti kristjanu gospodar, sosed ali družnik ne, rajši gre drugam med svoje.

Mi ta načela naših nemčurjev že dobro poznamo, v sodbi o njih se nismo še nikdar zmotili, o vsaki priliki dobomo novih dokazov, naj bo taka prilika še tako nedolžna, nepriljavna ali celo nepristojna. Za sprejem naših z Bosne vračajočih se vojakov bi bili naši nemčurji s svojim „nepristrankim“ (?) županom na čelu pač radi sestavili ves odbor sami,

vendar, kjer gre za kaj več ko za demonstriranje zoper Slovence, kar se lahko s peresom ali s širokimi ustmi opravi, vzlasti takrat, kadar je treba mošjno v roke in noge na rame vzeti, naši nemčurji spoznajo svojo nezmožnost in iščejo pomoči pri tako črtenih narodnjakih; takrat zatajé svojo zagrizenost in se potuhnejo tako, da celó slovenske oklice pusté med svet. Vendar iskra nasprotstva, zagrizenosti in slepe strasti do vsega, kar količkaj po slovanstvu diši, vzraste do plamena brž, da le malo pihneš v pepel.

Vsakemu, kdor kterikrat pogleda v naše slovenske liste, bo znano, da so bili tisti, ki so ob novici, da pridejo naši hrabri Kuhnovci z Bosne za par dni v Ljubljano, za slovesen in spodoben sprejem misel sprožili, ravno slovenski časniki — ne sami, ampak tudi opozorjeni po narodnjakih; ti so prvi opomnili župana mestnega na njegovo dolžnost, ker je on prvi zastopnik mesta, čeravno bi bil po naši volji to kter drugi ko gospod Lašan. Nemčurska svojat tega ni sprožila, ker jej vseskozi slovenski duh kranjskega polka smrdi, še le potem se je vdala, ko je menda spoznala, da bi vendar-le ne bilo varno na ta način tudi kazati mržnjo do slovanstva. Se vé, da to velja le o petelinih te stranke, pri drugih zagrizenost ni še tako strupena, da bi se raztegnila tudi ne hlabre sinove naše domovine v vojaški suknji in cesarski službi.

K odboru za sprejem vojakov privzeti narodnjaki, ki po Ljubljani kaj veljajo, so pač radostni prevzeli častni in tudi trudopolni posel, ker imajo res srce za narod in hlabre sinove njegove; vendar pa jim je nemčurska

Kako sem se jaz likal.

Črtice za poduk in kratek čas.

XXXVIII.

Po slovesu od gospoda župnika Lovro Pintarja sem dolgo časa ves zamišljen, še le ko zagledam na višavi Sorico, se prevedrim in občudujem velikansko naravo gorenjsko. Ne ustavim se na Sorici nič, ampak maham po vasi naprej, kar zaupije za mano sošolec (Drol, ki ga že tudi zemlja pokriva). Vesel sem ga bil, to se ve, tudi nisem mogel ubraniti se da bi ne bil stopil čez prag hiše njegovih staršev. O tej vasi sem bil prej slišal, da se nemški govori, pa sošolec mi reče, da le še kak star človek zna, toda tako, da ga jaz ne bi razumil. Po kratkem počitku odrinem in sošolec me spremi do vrha planine porezenske. To je bil zopet čisto nov svet meni, čeravno je bilo v sredi avgusta, so bile rudeče jagode še le zdaj zrele. Pa kaj jih je bilo! Vse rudeče, nisi mogel stopiti, da bi ne bil ktere pohodil. Ko se poslovim od prijatelja, ki je mojo torbo vso napolnil z domačim sirom in suhimi mesenimi klobasami pa pridjal še poliček vina, kterega sva na vrhu izpila, se

spravim jaz nad jagode in jih nabere kmalu skoro poln klobuk. Suhih drv je vse polno okoli ležalo, zakaj bi jih ne zmetal nekoliko skup in ne zakuril? Vroče je bilo pač na vso moč, pa jaz imam ogenj na prostem rad, človeka ni nobenega blizo, toraj ne bom nikogar jezil, tudi škode ne bom nič naredil. Ogenj je in kako goré suha drva! Ne senčice dima ni videti, plamen pa rudeč. Zdaj bom sedel blizo ognja tam na tisti smerekovi čok, ki leži že Bog vé koliko časa tu pozabljen, in zobal jagode, ki tako lepo diše. Kar srce se mi veselja smeje, ne menjal bi z nikomur. Le brž na čok, klobuk med kolena, pa začnimo.

Ali o joj, kaj je to! Saj je čok les, ne pernica, in vendar se vderem vá-nj, da kar noge kvišku pomolim in nabrane jagode s klobuka mi vse čez glavo zlete v trhlino in mah! Naglo se pač zavem svoje situacije, in se kopljem iz trhlino, pa vendar ne zadosti urno, da bi me ne bile obsule cele čete rujavih mravelj srbečic, kterim sem bil hišo podrl. Otepam jih in otepam, pa nič ne pomaga, razsrdene živali so bile že skoz obleko prerile do kože, to sem brž čutil. Kdor je kdaj te strupene živali že skusil, bo vedel, kako skli

njih p.k, kar divja človek, kakor vol, če mu škopnik pod rep vtakneš. Zato se tudi jaz ne premišljujem dolgo, ampak brž zmečem obleko s sebe, saj ni žive duše blizu, in odrgnem kožo, ki je bila že vsa rudeča. Tako se jih znebim s kože, ki me pa neznano skli, a kako bi jih spravil z obleke! Pa saj je ogenj tam, če obleko v dim obesim, mora poginiti vse, kar sope in diha. Le dima ni še, ozrem se okoli sebe in zagledam obilo smrečja in jevja, nalomim vejic, vrežem precéj dolg drog, nataknem nanj eno obleko za drugo in držim to nad ognjem, na kterega sem bil prej smrečja vrgel, da se je naredil gost dim. Čez kake pol ure je obleka res zopet čista, ali zdaj je namestu srbečic v nji silen duh dima in srajca dobro okajena in ko se oblečem, smrdim po dimu, kakor da bi bil komu z dimnika ušel. Ej nič ne dé, ta duh se bo že zgubil v planinskem zraku po poti do Bohinja, kamor imam še dobri dve uri; tudi koža me bo počasi nehala skleti; žal mi je le za jagode, pa zdaj jih tudi ne grem več nabirat.

Spustim se toraj v nižavo in kmalu zagledam skoro pred nosom velikansko gorovje s Triglavom v sredi, pod sabo pa bohinjsko do-

zagrizenost nekterih udov tega odbora grenila in celó težila radovoljno prevzeto nalogo, ker nemčurski duh je tak, da povsod „skoz vdari“, kakor mokrota ali vlažnost. Nemčurskim gospodom odbora bi bilo gotovo najljubše, če bi bila imela vsa slovesnost nemšk, recte: nemčursk značaj, ali — ali in ali — to ne gre, ker jih je premalo in bi se bili blamirali, demonstracija zoper to bi bila velikanska, strašna.

Tako je prišlo, da so narodni odborniki dobili nekaj „koncesij“ od nemčurskih udov in župana, a obžalovati je, da premalo. Saj je že to strašno čudno videti, da župan g. Lašan, ki mora znati slovenski in res tudi zna — in če bi ne znal, naj bi bil vsaj za to priliko naučil se nekaj besedi do vojakov — pri svojem obhodu miz na strelišči vzame si saboj narodnega odbornika, da naj ta za njim govori to slovenski, kar je on nemški povedal vojakom, katerih k večjemu deveti med desetimi nekoliko razumi nemški! Skoro ne vemo, kaj je večega strmenja vredno: županova brezobzirnost do materne jezika, ali pa dotičnega gospoda narodnjaka premagljivost samega sebe, da on popravi greh županov zoper slovensko narodnost vojakov in tako pomaga, da se slovenski jezik pri slovenskih poslušalcih postavi še le na drugo mesto. Kako so priprosti vojaki in njih šarže na sramoto stavili oboje to, na vsak — nemški ali slovenski — ogovor odgovarjajoč s silnimi, enoglasnimi „živijo!“ In še celó častniki so govorili slovenski, najjasnejši dokaz, da je duh našega hrabrega polka ves drug, kakor duh nemčurske svojati v Ljubljani in po nekterih drugih krajih, ker ta duh je domovinski, avstrijski. Naši vojaki so Slovence po rodu, jeziku in mišljenju, zato so pa tudi hrabri boritelji za Avstrijo.

Pretresovajoč vse te resnice imamo pa še besedo do naših narodnjakov, kateri pridejo v tako zvani „mešani odbor“ meščanov. Čeravno se taki odbori, kakor nas skušnje uče, po sedanjem „nepriistranskem“ županu sestavljajo tako, da so narodnjaki le takrat v večini, kedar se „gospodom“ nemčurjem ne ljubi ali so „zadržani“ k shodu priti, bi se vendar že zavoljo mesta, dežele in naroda spodobilo, da pokažejo zobe, kedar se hoče slovenščina ali slovenska narodnost nazaj postavljati. Odnehljivost, „etiketa“, „vijudnost“ in kakor se vsemu temu pravi, je le takrat na pravem mestu, če

so je nasprotniki vredni in človek ne poniža ž njo ne sebe ne tistih, ktere zastopa. Našim nemčurjem nasproti je pa vse to le poniževanje sebe in naroda našega, nepotrebno in škodljivo je celó, če kateri narodnjak v družbi takih ljudi njim na ljubo nemški govori, če vé, da razumijo slovenski, a nočejo govoriti iz mržnje do tega jezika. Razen tega je veliko naših gospodov, ki govoré nemški ravno tako slabo, kakor bi govorili nemčurji slovenski; če se toraj ti ne marajo blamirati s „svojo“ slovenščino, zakaj se blamirajo naši gospodje s svojo nemščino? Saj moramo priti do tega, da bo pri nas vsak omikan človek lepo govoril domači, slovenski jezik, in kdor tega ne bo znal, naj se sramuje, ne pa oni, ki ne bo znal nemškega.

Končni cilj je Carigrad.

Težavno je sedanji čas poznati politični položaj. Dokler je rusko-turška vojska trajala, smo mislili, da smo vsaj nekoliko v jasnem, od kar je pa sv. štefanski mir končal prelivanje krvi, se vije brezkončno nit diplomatskih spletek. Ne najzadnje rolo pri tem igra Anglija. Ona je s svojimi grožnjami s pomočjo Turčije razsekala mirno pogodbo in Rusiji odtegnila vojne dobičke in en del že osvobojenih Slovanov zopet vpregla v turški jarem. Pozneje je brez vedenja drugih držav skovala znano cipersko konvencijo s Turčijo. Od tistega časa se pa vije red intrig v Carigradu, in zdaj raste ruski in zdaj angleški vpliv, ministerstva v Carigradu padajo, revščina se množi in Turčija gre hitrim korakom gotovemu poginu nasproti.

Iz vseh krajev smo od vlad slišali, da se berlinski dogovor lepo izpolnuje, čeravno mi tega niti verjeli nismo. Berlinski traktat zahteva uvedanja reform na Turški ali za reforme Turčija nima moči in tudi ne srca. Če smo tudi vse to vedeli, vendar nas je malo osupnilo, da naenkrat angleški poslanik v Carigradu tako odločno zahteva reforme za kristjane v Aziji. Je mar Anglija, ki pusti na milijone svojih podložnikov v Indiji od glada giniti, tako usmiljena postala? O kaj še; to ne more biti. V Carigradu vlada zdaj Rusom naklonjeno ministerstvo, zato hoče Anglija mu sitnosti delati, da prej pade, in potem kakega svojega privrženca vriniti za ministra. Glavna

stvar je ta: Anglija si drugače ne more privojiti gospodarstva nad turško Azijo, je pa mislila svoj vpliv tam s tem vpeljati, da pošlje rumo svojih uradnikov za eksekutorje reform v Azijo. Hotela je svoje uradnike vriniti v sodnijske in druge urade, in tako sčasoma evropsko Turčijo dobiti pod svojo oblast, in turška oblast tam le v imensko potlačiti; to je, da bi Angleži gospodovali in molzli dežele, turske bi se pa še imenovali. Pa Anglija tudi še ni zadovoljna samo s turškimi deželami v Aziji, in hoče iz Azije svoj vpliv vedno bolj proti Bosporu pomikati, naposled se vgnjezditi v Carigradu in Bospor in Dardanele podvreči svojemu gospodstvu. Nameni Angleške so, pri padu Turčije te dežele priklopiti sebi. Zato je pa Anglija tudi brž odjenjala od zahtevanja reform, ko je enkrat Rusija dala vedeti, da reforme zahtevati imajo le združene evropske države pravico. Kaj bi Angležem kiristile reforme, če jih ne smejo sami samovoljno izvrševati! Pa ni treba misliti, da bi Anglija bila odstopila od svojega plana.

Ker tako ni šlo, bo pa drugače poskusila. Angleži dobro vedo, da kdor ima Carigrad, je vsa balkanska in prednje-azijaska trgovina v njegovih rokah. Zato je pa tudi ložje mačka odpraviti od slanine, nego Angleža od Carigrada.

Vsa Evropa vé, da Turčija gre gotovemu poginu nasproti. Ni ga državnika v Evropi, ki bi še veroval v dolgotrajni obstanek Turčije. Evropa le zato še varuje Turčijo, ker ne vé kaj s Carigradom začeti. Vsaka država bi ga rada imela za se. Če si ga Angleži prisvoje, bi to škodilo kontinentalni trgovini in še bolj utrudilo angleško trgovinsko hegemonijo nad Evropo. Če bi ga kaka druga država si prisvojila, pa zopet Angležem, kakor drugim vevlastim, ni všeč. Rusija pač ne hrepeni po Carigradu, a bi ga rada oddala balkanskim Slovanom. To zopet zapadni Evropi ni ugodno, ker bi se slovanstvo, ruska in jugoslovanska trgovina preveč vtrdila na iztoku. Kakšen bo končen izid teh zmešnjav, se še ne more soditi, skoro da bo odločil meč. Toliko je gotovo, da diplomatska prizadevanja merijo le v Carigrad. Z odločenjem osode Carigrada bo tudi osoda orijenta odložena in orijentalno vprašanje rešeno.

lino. No, če vse to ni veličastno, pa sploh lepega kraja na svetu ni. Res, gospod župnik Pintar je imel prav, domovina naša je vredna, da jo ljubi vsak, in kdor je ne, je zavržljiva stvar.

Prenočil sem na Bistrici v neki manjši gostilnici, kjer sem prvokrat poskusil bohinske žgance. Že domače sem zeló obrajtal, kaj pa še le te! To je pečnka proti ovsenemu kruhu kako se posebno podajo na njih tropine! Jaz sem se jih tako najedel, da sem vkljub vtrujenim nogam slabo spal, česar so bile pa nekoliko krive srbečice, ker me je koža res hudo sklela. Plačal sem le nekoliko krajcarjev za vse skup.

Drugi da sem šel proti jezeru. Kako drugačno je tu vse, ko pri nas doma! Nikjer nobene slamnate strehe, vse je z diljčami pokrito. Tudi ljudje so vse drugače govorili ko pri nas. Ko pridem do jezera, pa kar ostrmim. Toliko vode še nisem nikjer videl skup, skoro me je strah pred njo. Če bi bili mati videli me stati tu ob bregu, bi bili gotovo potegnili me nazaj češ: „nikar no ne stoj tako blizo te velike vode, boš not pal.“

Morda več ko pol ure zamaknen v veličastnost narave stojim tu, kar me ogovori deček še manjši od mene:

„Ali bodo šli k Savici? Jih bom pa peljal po jezeru, grem brž po vesle k ribiču.“

„Se li ne pride drugače do Savice, ko čez jezero?“ — vprašam jaz.

„Pride se že, pa se vsak raj pelje. Saj znam dobro vesljati.“

„Koliko pa ti bom dal, da me prepelješ?“

„Deset grošev, nič več.“

Deset grošev! Za ta denar jaz lahko dva dni živim, noge imam dobre, ne mudi se mi nikamor, pot mora tudi biti ob jezeru, saj ima bregove, in če prav je steza za kozé, prišel bom že, me ne skrbi, saj sva z bratom v Vraščici večkrat iskala gnjezd divjih golobov po najstrmejšem skalovju.

„Ne bo nič, fant“ — rečem toraj ter vkrenem preko cerkve sv. Janeza ob jezeru, katero si le od zunaj morem ogledati, na desno. Ti fant ti, kako se je lagal! Ob jezeru je steza, še preširoka zá-me, po tej grem do konca jezera, tam prašam pastirje po poti do Savice, ti mi jo pokažejo, pa se tudi kmalu sliši že

bobnenje slapa. Je pač še dobro uro gor, ali kaj je to meni! Kako sem pa tudi očaran, ko stojm slednjič na cilji pred tem čudežem narave. Res, kdor nima prave vere v Boga, tu se bo dal krstiti, prav ima Preširen, ki je pisal „Krst pri Savici“, in Pintar, ki mi ga je s tako navdušenostjobral. Kak razloček med tem bobnenjem in mirnim jezerom doli! Tu močna sila, tam tihota, tu boj, tam mir!

Približujem se mogočnemu curku kolikor mi pripuščajo pene in vodeni prš, vendar grem do kota, kamor pada slap, da bi poskusil pijačo te naravne krčme, če sem prav moker do kože. A s čem bi zajel? Z roko ne gre prav, voda je premrzla in dež prehud. Čemu je pa klobuk? Držal bo že vodo, in posušil se bo tudi po poti nazaj. Naglo toraj potopim klobuk v kotel in zajamem ledene vode, katero nesem na mizo ob voglu, od koder se slap najlepše vidi. Dobri ljudje, ki so tu postavili klopi in dolgo mizo, da ni človeku treba čepeti na tleh.

Svoj kozarec s klobučine podprem s torbo, da se ne zvrne, in se prav priležno naselim na klopi. Žejem sem, da je groza, toraj brž na-

Politični pregled.

Avstrijske dežele.

V Ljubljani 1. decembra.

Cesar je pomilostil znanega srbskega rodoljuba **dr. Milietića** ki je bil od ogerske vlade brez vsakih dokazov obsojen zaradi veleizdaje na 5 let težke ječe. Ta cesarjeva milost se strinja s spravedljivim duhom, ki zdaj veje na Dunaji nasproti slovanskim narodom.

V odseku za **denarni proračun** so bili na vrsti vladni časniki. Iz poročila razvidimo, kako velikanske svote nas stanejo ti časniki. Tako stane „Wiener Zeitung“ 210.000 in „Prager Zeitung“ celó 240.000 gl. na leto! Večina odseka je za to, da bi se dalo pri teh časnikih nekaj prihraniti. Vlada pa zagovarja potrebo vradnih časnikov. — Kedar pride proračun pred zbornico, se bo gotovo o stroških za te časnike kaj več spregovorilo.

Vnaue države.

V **nemškem** državnem zboru, v pruskem deželnem bodo Bismarkovi načrti o nakupu privatnih železnic od države najbrže sprejeti. Katoliški centrum bo baje nasproti glasoval, ker s tem dobi država preveliko moč v roke, in ker bi bile s tem škodovane pravice posameznih nemških držav v korist Prusije. V 60—70 letih upa nemška država, da bodo vsi železnični dolgovi plačani, 28. t. m. se neha izjemno obsedno stanje Berlina in se najbrže ne podaljša.

Začetkom bodočega mesca pride v **francoski** zbornici budget v obravnavo. V prvih 10 mescih tega leta so plačani davki za 123 milijonov frankov presegali večino, kakor so bili postavljeni v proračunu. Kaj tacega se v družih evropskih državah ne prigodi. Francski stavbeni minister je prezidentu predlagal, da naj se za prihodnje leto 600.000 frankov porabi za državne zidanja. Naučni minister je pa naročil prefektom naj ojstro pazijo in njemu poročajo o potovanjih škofov, zlasti kader pojdejo v Rim. Toraj že hoče vtakniti škofo pod policijski nadzor. Res daleč so že liberalci zašli.

Angleško-indijska vlada 9. decembra skliče vse afganske glavarje v Kabul, da se posvetujejo z njimi o bodoči organizaciji Afganistana. Angleži baje mislijo deželo razdeliti v več khanatov, katerih glavarji bodo odvisni od Anglije. Jakub khan se je popolnoma opravičil od krivde, da jo on provzročil katastrofo v Kabulu. Stanje Angležev v Afganistanu se boljša, prebivastvo je popolnoma mirno.

stavim klobuk na usta in potegnem prav krepko. Ali Bože mili! To ni voda, to je led, kar pozna se, kako gre v želodec; živo srebro bi ne bilo tako težko in hudo. Le brž zatekniti s čem, da mi drob ne zmrzne ali ne zgori, ker občutek je za oboje.

Kako sem hvalil zdaj tukaj, dragi mi Drol, tvojo previdnost, ki mi je vteknila v torbo sira in klobas — kruha ne, pa to nič ne dé, kdo mara za kruh, če ima klobase in sir! To je bilo kosilo, to! Savice sem se napil, da sem je bil pijan, ni ga šampanjca čez njo. Jel sem vriskati, žvižgati in peti, kar narave ni motilo, ker je navajena meketanja koz in ovac; nazaduje sem še s svojim nožčem vrezal črke svojega imena v mizo in celó v kamen, ki je tam vzidan v skalo, da bo vsak, kdor pride sem, vedel, da je bil pred njim že nekdo tu, kterege ne pozna. (Nad Sorico sem bil prejšnji dan svoje ime s svinčnikom zapisal na zid znamenja in res! ko sem čez par let zopet memo tega znamenja šel, je bilo moje ime!

Kakor se iz Berlina piše, bi **Bismark** z Rusijo zopet rad prijateljstvo sklenil, samo ko bi car hotel kneza **Gorčakova** odstraniti; vidi se, kakor bi bila vsa mržnja Bismarkova zoper Rusijo že iz početka izvirala iz rivalitete do Gorčakova. Najbolj Bismarka to peče, da Gorčakov tako trdno sedi, in da mu njegovega stola ne more omajati, med tem ko sicer laho vpliva na vse ministerske sedeže v Evropi, tako v Avstriji, kakor Franciji, tako v Italiji, kakor v Španiji. Le Rusi in Angleži si ne dadé od Bismarka postav dajati, in zato sovraži Angleže in sovraži Rusijo, v prvi vrsti Gorčakova.

Kakor se iz Kaire poroča, razpor med **Egiptom** in Nubijo še ni poravnan. Nubijski kralj je zahteval priznanje njegovih prav na Sudan-Nubijo in letnih 20 milijonov gold., kar pa posredovalec Gordan paša ni odobril in se vrnil v Egipet. Nubijski kralj se je pa baje zopet premislil in Gardona nazaj poklical.

Egiptovski podkralj je izdal dekret, ki zopet vspostavlja angleške in francoske nadzornike nad egiptovsko vlado. Ti nadzorniki bodo imeli pravico nadzorovati vse egiptovske, zlasti finančne državne posle, vsako leto jim bo moral kedive predložiti račun o svojem vladanji. Plačevala jih bo egiptovska vlada, imeli bodo svoje uradnike, kolikor se jim bo potrebno zdelo, odstaviti jih pa ne bo mogel drug, nego francoska in angleška vlada.

Izvirni dopisi.

Z Dunaja, 27. dec. (Postava zoper živinsko kugo.) Ker skušnija uči, da se je živinska kuga zatrosila k nam še vedno iz ruskih ali pa turških dežel, da se ni nikdar v Avstriji sam pričela, zato se je sklenilo kot najboljšo sredstvo zoper to hudo pošast, ki nam je že toliko škode naredila, da se zaprejo meje turške in ruske. To je dvojen dobiček za naše kmete, prvič se kuga zeló zabrani, drugič pa bodo naši živinorejci svojo živino lože prodali, ker jim ne bo tuja konkurenca v kvar hodila. Stvar se ravno zdaj v državnem zboru razpravlja. Dunajski poslanci so zoper to postavo, ker se bojé, da se bo mesó na Dunaji podražilo. Posebno je razsajal poslanec Kronawetter, ki je razžalil kmetiški stan, ker je upil nepremišljene besede:

„Wien ist verloren“ (Dunaj je zgubljen), zabavljaj čez grajščake na deželi, ki skrbé le za se, in obračal stvar tako, kakor bi bila

še na njem, nekdo je bil med tem celó še tako prijazen, da je bil pristavl mu pojasnenje: „Koder se o sel valja, dlako pušča.“)

Ko sem se tako v gostilnici „pri Savici“ najedel in napil, poveznem mokri klobuk na glavo in jo mahnem nazaj do cerkve sv. Janeza, tam pa zavijem na levo, da si ogledam tudi drugo stran bohinjske doline proti Srednji vasi. Vse mi je bilo novo tudi tu, prenočil sem pa v farovžu kot „pauper studiosus“, čeravno sem imel še čez dva goldinarja denarja. Šram te bodi, bogatina!

Kako prijetna se mi je zdela drugi dan pot proti Bledu! Dolga je, a to nič ne de, če človek štiri ure dobro gre, pa pride do Bleda. Med potom občuduje visoke in strme gore na obeh krajih bohinjske Save, ki teče večidel ob cesti, pa tudi še slape, ki kakor dolgi jeziki spuščajo se v dól. Če prav vidiš ob cesti le tu in tam kako hišo, in če te prav nihče ne sreča, dolgočasno to vendar ni.

ta postava zoper Dunaj obrnjena, ter ščuval Dunajčane skoraj k uporu.

Pa zaslužena kazen mu ni izostala. Poslanec grof Klam-Martinic ga je tako lasal in ga tako zdelal, da se je celó sovražnikom smilil. Kaj koristi Dunajčanu, če je meso dober kup, če pa nima denarja, da bi ga kupil? Od kod pa dobi Dunajčan denar? Od dežele, iz vseh avstrijskih kronovin. Le malo je na Dunaji kapitalistov takih, ki živé ob svojem.

Trgovec, obrtnik, uradnik, vojak itd. pa vsi živé ob deželi. Če kmet nič nima, če je dežela revna, potem imata tudi obrtnik in trgovec malo zaslužka. Zato je neumo trditi, da je Dunajčan nesrečen, če je tam živež dober kup, naj tudi kmet konec vzame. Če ves promet prestane, potem Dunajčan ne bo mesa jedel, če bi bilo prav po 20 kr. kilo. Če je pa dežela bogata, da od obrtnika v mestu kaj kupiti zamore, potem bo meščan lahko meso jedel, če je prav drago. Napačno je tedaj misliti, da je to za kmeta dobro, kar je za meščana slabo, in narobe. Interesi meščanov in kmetov si niso prav nič nasprotni, ampak so vzajemni: če ima kmet denar, ima vsak človek denar, če je pa kmet revež, potem joj deželi. Dunajskim demokratom je grof Martinic vse to tako lepo razložil, da je bilo veselje slišati. Lahko je mogoče, da bo cena mesa nekoliko poskočila, ako se prepové uvažanje živine iz Rusije, ker samo na Dunaj je bilo vsako leto iz Rusije pripeljanih 60.000 volov na leto. Pa to je ravno dobro, če bo naš kmet svojo živino dražje prodal, s tem si bo nekoliko opomogel, postal bo zopet aktiven mož, ne bo mu večno pretil boben. Če bo pa kmet na boljših nogah, bo tudi meščanu več skupiti dal; namestu glažek „šnopsa“ bo izpil bokal vina, kakor nekdanj, nakupil bo več stvari v štacuni, pri obrtnikih itd. Tako bo zmirom roka roko umivala, in za meščana je zmirom prav, če se kmetu dobro godi. Ako se tedaj dunajski demokrati, kakor Kronawetter, Steudel, i. t. d. ustavljajo tej postavi, in se jezé, da državni zbor le za kmete skrbi, dokažejo s tem le, da nič ne zastopijo od narodne ekonomije, in da bi bolje molčali, nego ščuvati Dunajčane zoper državno zbornico in meščanstvo zoper kmetijstvo. Interesi produktivnih t. j. delajočih stanov so vzajemni, kmet in obrtnik sta oba potrebna, in najbolje, ako se obema dobro godi, ako pa enega zanemarjamo, se bo obema slabo godilo.

Drugače pa je z neproduktivnimi stanoví, trgujočimi judi, prekupci, oderuhi itd., ki sami nič ne delajo, ampak ob tujih žuljih živé. Njihovi interesi se pač ne vjemajo z interesi pošteno delajočega ljudstva, in žalostno je v državi, če se tem elementom protekcija daje, kakor se je godilo pod prejšno, liberalno vlado; zato smo pa tudi v tako revščino zabredli. Tudi to stvar je izvrstni poslanec Klam-Martinic na kratko omenil, ter s tem pokazal, da narodno ekonomijo in rane, ki nam jih je špekulacija vsekala, prav dobro pozna. Dunajski kričači pa, ki so na Slovane in konservativne poslance z zaničevanjem gledali, ter se bahali, da le oni umejo najbolje državne posle, — ti kričači naj gredo raje k grofu Klam-Martinicu v šolo, ta jih bo podučil, kako treba gospodariti, da pridemo zopet na kopno, da si opomoremo iz sedajne bede in revščine.

Bodimo veseli, da ima zdaj tista stranka večino, ki zastopa pametne nazore, to je naša stranka, in da nemškoliberalni doktrinarni in teoretikarni niso več toliko nevarni, kakor prej.

Iz Ključa v Bosni 20. novembra. (Ključ znamenito mesto, okolica, njeni prebi-

valci in splošno siromaštvo.) Menda se bode še marsikdo, ki je lansko leto le malo pazljivo čital o napredovanju naše zmagovalne vojske, spominjal tridnevne bitke v tem malem mesticu, kteremu bi se na Slovenskem komaj vasica reklo. V Bosni pak zanima ta kraj, — zavoljo njegove lege, že naravne in poleg tega še prizidane višje od bleedskega grada v zrak se dvigajoče trdnjave, — v zgodovini jedno najprvih mest. Madjarski kralji zidali so tukaj trdnjave in poletne palače, o kterih še jasno pričajo razvaline. Tukaj je poginil tudi v času zavzetja Bosne po Turčinu zadnji katoliški škof; in mnogo drugih znamenitih stvari bi se napisalo o Ključu.

Mestice od 36 hiš leži v dolini, prebivalci so večidel pravoslavni, posestniki hiš pak najdivji Turki. Od vseh strani molé visoke gore v zrak, vse po neki čudni formi ustvarjene skaline, med njimi divje šumi reka Sana. Zvečer in še tudi podnevi pridejo volkovi celó v mestice na sprehod, ponoči pak se čuje tulenje medvedov, volkov in divjih prascev, da človeka, ki ni navajen te divje romantike, kar božjast lomi.

Okolica je tudi tako romantična, da se je človek kar nagledati ne more. Lepo polje in gozde neprecenljive urednosti imaš vedno na pogled. Prebivalci računajo se: dve tretjini kristjanov, eno tretjino divjakov oziroma Turčinov.

Siromaštvo more se tukaj smatrati za splošno. Begunci, ki so lansko in to leto se vrnili, nimajo nič, kočice so jim požgane bile in sedaj reveži v spletenih kolibicah stanujejo. Pridelali tudi niso toliko, da bi čez zimo se preživeli. Končno tudi moram še omeniti, da je v ključki okolici ali katoru (poglarvarstvu) 16 vasi v času ustanka pogorelo in da v vsem kotaru nimajo ubogi kristjani ne jedne cerkve, vse so jim Turci požgali ali pa razdžali. Žalosten, romantičen, divji in siromašen je pač v istini Ključ, „ključ“ v vsakem pomenu.

Domače novice.

V Ljubljani, 2. decembra.

(Naši vojaki) so bili na poti proti Dunaju tudi v Gradcu sprejeti po generalih in častnikih, Kuhn sam je prišel na kolodvor in ves polk ga je pozdravil z živahnimi „živijo!“ Na Dunaji, kamor je pripeljal se v nedeljo zjutraj, je bil sprejet po naših poslancih, dijaško društvo „Slovenija“ pa mu je obesilo sreberni lavorov venec na prapor. Več o tem, mislimo, dobomo pismeno z Dunaja.

(Matica slovenska) je imela 29. nov. t. l. svojo 46. odborovo skupščino, v kateri so tri ure trajajoče obravnave o preobilnem književnem blagu, ktero jej dohaja, jasno dokazale, kako se pod vodstvom starine dr. J. Bleiweisa čvrsto utrjuje in veselo razširjuje to naše znanstveno društvo. Natančneje poročilo prinesemo prihodnjic.

(Zima) se je pričela zdaj zares, to je s pravim snegom, ki že dva dni neprenehoma gre. Hoja po ljubljanskem mestu je toraj težavna in vtrudi človeka.

(Goveja kuga) zdaj povsod, tudi na Štajarskem, pojema. Na novo se je prikazala le v Podgorji pri Kamniku. V Ljubljani so včeraj dobili psi dovoljenje, da smejo brez varuha po mestu letati.

(Kako se oddajajo dijaške štipendije.) Pri mestnem magistratu v Ljubljani je dobil neko štipendijo sin znanega „percentlarja“ Rögerja na Poljansh, čeravno ima ta premoženja na

več tisučev, drugih starišev sinovi pa, ki so prosili in bi bili štipendije vredni v vsakem obziru, je niso dobili. To potrjuje ono, kar je bilo pisano v našem podlistku.

Telegram „Slovcu.“

Z Dunaja, 1. decembra.

Postava o živinski kugi je bila sprejeta po večini. Obravnava vojne postave se je pričela; za njo se je oglasilo 8 govornikov, med njimi Klun, zoper postavu 26. Danes je že govorilo 8 govornikov, jutri bo govoril tudi Klun.

Razne reči.

— Iz Novega mesta. V četrtek 4. dec. t. l. ob 1/2 10. uri dopoludne se bodo v tukajšnji farni in kapiteljski cerkvi slovesno obhajale zadušnice za umrlega prečast. g. grofa Barbo-Vaksenskega. Odbor narodne čitalnice novomeške, ktere večletni predsednik je bil blagi ranjki, uljudno vabi čast. gg. ude čitalnične, naj bi se v obilnem številu vdeležili sv. maše, da se spodobno skaže zadnja čast za društvo premnogo zasluženemu prezgodaj umrlemu možu. Odbor narodne čitalnice

— Umrli je v Novem mestu tamošnji notar J. Podboj; njegovo mesto je toraj razpisano.

— V Gorici je prevz. nadškof Andrej Golmayr r. 28. nov. 1897 preteklo nedeljo obhajal svoj 82 god. Ljubljanski knezoškof mu je v četrtek bil šel osebuo čestitat.

— V Mariboru je nekdanjo Pajkovo tiskarno, cenjeno na 4936 glđ. po očitni dražbi kupil g. Janez Leon iz Celovca za 5122 glđ.

— „Obzor“ naznanja, da je dosedanji podjašprišt in župnik v Požegi g. Ivan Bošnjak dobil Podgorsko opatijo, nazvano posv. Heleni.

— V Zagrebu veseli naznanjajo, da so za loterijo mladenškega duhovskega semenišča dobili nenadno obilo dobitkov čez 25.000 v vrednosti, dokler se je odbor bil obvezal le do 18—20.000. Te dni se ima vršiti loterija, kar nam hočejo skoro priobčiti. — Veleč. dr. Feliks Suk je na vseučilišču postal redovni profesor.

Prisrčno zahvalo

izrekamo prečastiti gospôli in p. n. občinstvu za blagodušno sočutje in mnogobrojno vdeležbo o smrti in pogrebu našega preljubega in nepozabjivega očeta, oziroma soproga in brata, gospoda

Josipa grofa Barbo-Waxenstajnskega c. k. komornika, deželnega in državnega poslanca, grajščaka itd. v Rakovniku; posebno pa se lepo zahvalujemo prečastiti duhovščini in dariteljem mnogih, prekrasnih vencev, kakor tudi gospodom pevcem za umrlemu skazano zadnjo čast, prvič na Dunaju in poslednjič doma, —

žalujoča ostala rodbina.

Spričevalo o pravem Wilhelmovem kričistilnem čaju zoper protin.

Gospod Francu Wilhelmu, lekarju v Neunkirchen.

Radovesice na Českem, p. Bilin
15. sušca 1876.

Večkrat sem rabil Vaš Wilhelmov kričistilni čaj zoper protin, in sicer zoper bolezn: nagnjene jetra in vranice, preruščenje srca in želodca s toliščo, bolečine v hrbtu in križu, slab tek, pritiskanje krvi v glavo in možgane itd., in vselej mi je pomagalo, tako da sem si prihranil stroške za kopelj, kamor bi bil moral iti, pa moji dohodki niso dopuščali, pa tudi česa ne bi bil imel.

Verjemite mi, da si štejem v dolžnost, Vaš Wilhelmov kričistilni čaj zoper protin in putiko vsakemu priporočati, ki ima kako tako bolezen, da vam s tem skazem svojo hvaležnost za vašo iznajdbo, ki je res dobrota za človeštvo.

S spoštovanjem

P. Vincencij John, župnik.

Gospodu Francu Wilhelmu, lekarju v Neunkirchen.

Horovice poleg Schildberga na Moravskem 22. sušca 1876.

Moji bolni prijatelji in znanci so me nprosili, da naj vam pišem. poslati mi 12 zavitkov Vašega slavnoznanege Wilhelmovega kričistilnega čaja zoper protin s poštnim povzetjem. Ker sem sam poskusil, da je ta čaj dober, ga vsakemu priporočam.

Worbs Janez, ubožni oče.

Pravega izdeluje le

Franc Wilhelm, lekar v Neunkirchen. (Dol. Avstrija).

En zavitek, na 8 kosov razdeljen, po zdravniškem ukazu pripravljen, z navodom v raznih jezikih, velja 1 gl., in 10 kr. za zavoj.

Svarilo. Varovati se je ponarejenih reči, in zmirom se mora zahtevati „Wilhelmov kričistilni čaj zoper protin“, ker se izdeluje več takih ponarejenih čajev zoper protin in putiko, pred kterimi vsacega svarim. (4)

Pravi Wilhelmov kričistilni čaj zoper protin in putiko imajo na prodaj:

Peter Lasnik, trgovec v Ljubljani, Ant. Leban, lekar v Postojni, Karl Šavnik, lekar v Kranji, Fr. Wacha, lekar v Metliki, Dom. Rizzoli, lekar v Novem mestu.

Prsne in pljučne bolezni

naj bodo kakoršne koli, ozdravi najgotovejše po zdravniškem ukazu pripravljeni v Avstro-Ogerski, v Nemčiji, Franciji, Angliji, Španiji, Rumuniji, Holandiji in Portugalski varovan:

Wilhelmov

snežniški alop iz zelišč

Ta sok je posebno dober pri bolečinah na vratu in prsih, hripi, hripavosti, kašlju in nahodu. Mnogi se imajo le temu soku za mirno spanje zahvaliti.

Ta sok je tudi za zdrave dober pri meglenem in slabem vremenu, da se ne prehlade.

Zavoljo svojega prijetnega okusa je dober za otroke, potreben pa vsem, ki so na pljučih bolni. Potreben je tudi pevcem in govornikom zoper hripavost.

Osi p. n. kupci, ki želé pravi snežniški alop iz zelišč, kterega izdelujem že od leta 1855, naj zahtevajo izrekoma

Wilhelmov snežniški alop iz zelišč.

Pri vsaki flašici je tiskan navod, kako naj se rabi.

Ena zapečatená izvorna flaša velja 1 gl. 25 kr., ter jih ima na prodaj zmirom frišne

Franc Wilhelm,

lekar v Neunkirchen pri Dunaju.

Za zavitek se računí 20 kr. (3)

Pravi Wilhelmov snežniški alop iz zelišč imajo na prodaj na Kranjskem samo:

V Ljubljani: Peter Lassnik.

V Postojni: Anton Leban, lekar; v Kranji: Karel Šavnik, lekar; v Metliki: Fr. Wacha, lekar; v Novem mestu: Dom. Rizzoli, lekar.

P. n. občinstvo naj zahteva izrekoma Wilhelmov snežniški alop iz zelišč, ker tega le jaz izdelujem; neki Julius Bittner izdeluje tudi nekak snežniški alop iz zelišč, pa tistega ni treba vzeti, ker je le po mojem ponarejen, pa ni tako dober.